

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
T.a.v. Staatssecretaris drs. V.L.W.A. Heijnen
Postbus 20901
2500 EX DEN HAAG

DATUM 28 juni 2022

BETREFT Aanbieding van adviezen over doelen voor de circulaire economie en routekaarten om deze te bereiken

C.C. Mr. drs. M.A.M. Adriaansens, minister van Economische Zaken en Klimaat
H.M. de Jonge, minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening
Drs. R.A.A. Jetten, minister voor Klimaat en Energie

BIJLAGES Inbreng voor routekaarten transitieagenda's Bouw, Consumptiegoederen, Kunststoffen en Maakindustrie (4)

Geachte mevrouw Heijnen,

Hierbij bieden wij u onze adviezen aan voor concrete circulariteitsdoelen binnen onze transitieagenda's, en de uitwerking van acties in routekaarten om deze doelen te bereiken.

Vanaf september 2021 zijn wij aan de slag gegaan met de vraag van uw ministerie om de doelen voor de circulaire economie te concretiseren. Onze adviezen zijn het resultaat van tientallen sessies met honderden professionals vanuit het bedrijfsleven, overheid, maatschappelijke organisaties, branches en de wetenschap. Wij schetsen manieren om substantiële hoeveelheden grondstoffen te besparen en megatonnen CO₂-uitstoot te vermijden. Wij verwachten dat deze adviezen waardevolle bouwstenen zullen zijn voor het Nationaal Programma Circulaire Economie (NPCE) dat u in het najaar van 2022 zal uitbrengen.

Tijdens het formuleren van doelen en acties is een drietal overkoepelende inzichten ontstaan die we hierbij graag met u delen.

- 1) Het nadenken over doelen en acties heeft ons de complexiteit van de circulaire transitie nog beter doen begrijpen. Eén conclusie dringt zich manifest op: om het doel van '100 procent circulair in 2050' te halen, en de huidige economie om te vormen tot circulaire ketens, is *vandaag* al actie nodig vanuit overheid, markt en samenleving. Er is een dringende noodzaak tot een consistent en alomvattend circulaire-economieprogramma, en een opschaling van de huidige activiteiten. We hoeven maar naar de energietransitie te kijken om te zien dat elke dag wachten leidt tot meer maatschappelijke weerstand, meer complexiteit en uiteindelijk een hogere rekening.
- 2) Een intensivering en opschaling van beleid vraagt om een evenredige intensivering en opschaling van middelen. Om de klimaatdoelen in 2030 te halen wordt door Nederland terecht vele miljarden geïnvesteerd. In de begrotingen van de relevante ministeries zijn echter slechts tientallen miljoenen euro's gekoppeld aan de transitie naar een circulaire economie. We vinden deze verhoudingen niet in overeenstemming met de ambities van het Regeerakkoord en de bijdrage die circulariteit kan leveren aan de klimaatdoelen en aan duurzame economische groei. We doen daarom nogmaals de dringende oproep dat het Kabinet doelen en middelen met elkaar in balans brengt.
- 3) Een transitie vraagt niet alleen om financiering van innovaties (R&D&I) en projecten, maar ook om procesgeld. De routekaarten maken duidelijk dat de transitie vorm zal moeten krijgen in diverse gezamenlijke, meerjarige en grootschalige programma's. Met steeds diverse betrokken partijen vanuit de maatschappij. Structurele en bijpassende

middelen voor procesbegeleiding zijn onmisbaar om de noodzakelijke programma's van de grond te laten komen. Als grondlegger van de routekaarten – en organisator van het proces daarnaartoe – zijn we als transitieteams bereid, en als geen ander toegerust, om een rol te spelen in de uitvoering ervan.

Tot slot refereren we graag aan onze eerdere brief aan u (d.d. 11 februari 2022), waarin we observeren dat de tijd rijp is om 'de status en de middelen voor de transitieteams onder de loop te nemen'. We herhalen de boodschap dat we graag de opties samen verkennen.

Hoogachtend,

**A.M. (Anne-Marie)
Rakhorst**

*Voorzitter transitieteam
Consumptiegoederen*

G.F. (Fried) Kaanen

*Voorzitter transitieteam
Maakindustrie*

**Prof.dr.ir. J.T.F. (Jos)
Keurentjes**

*Voorzitter transitieteam
Kunststoffen*

**Prof.dr.ir. V.H.
(Vincent) Gruis**

*Voorzitter transitieteam
Bouw*